

Masarykova univerzita
Filozofická fakulta
Ústav hudební vědy
Teorie interaktivních médií – kombinovaná forma

Problematika Hooligans v České republice

Esej

Vypracoval: Jan Lysák
Úvod do uměnovědných médií

Mgr. David Balarin

Brno 2014

Subkultura - je minoritní skupina se specifickými kulturními znaky, které jí odlišují od většinové kultury. Přestože subkultura nese odlišné znaky v rámci životního stylu, chování, hodnot a norem, je nedílnou součástí této většinové kultury. Subkultura vzniká vzájemnou interakcí jednotlivců stejného věku, sociálního postavení, nebo stejné geografické lokace.

V posledních letech se na fotbalových utkáních stupňuje agrese a zvyšuje se počet potyček mezi jednotlivými skupinami fanoušků. Konflikty vznikají na stadionech, ale bohužel i mimo něj. Za těmito aktivitami fotbalového chuligánství stojí většinou mladí lidé vyznačující se agresí, brutalitou, vulgaritou a primitivismem. Tyto subkulturní skupiny se nazývají Hooligans a negativně ovlivňují průběh a atmosféru fotbalových utkání. Nepříjemnou skutečností je že toto negativum se začíná objevovat i v dalších sportovních odvětvích. Fotbalové chuligánství se stalo za poslední roky problémem i v České republice.

Nejdříve si objasníme co vlastně pojem Hooligans znamená. Slovo Hooligans pochází z angličtiny, kde také tato subkulturní skupina vznikla. Slovo je odvozeno od nepřizpůsobivých irských imigrantů, kteří v 19. století obtěžovali obyvatele Londýna svými pijáckým a neurvaleckými sklony. Skupiny vznikají na základě sympatií k jednomu klubu většinou v okolí svého bydliště, sympatií s ostatními fanoušky, ojediněle i podle úspěchů daného klubu. Svou příslušnost zdůrazňují oblečením, vlajkami, šálami a vydáváním vlastních webových stránek. V této době už ovšem loajálnost k jednomu klubu je pouze zástěrkou. Dalším charakteristickým znakem je hierarchické rozdělení, každá skupina má své vůdce a další významné i méně významné členy. Společnou vlastností je vyhledávání střetu s dalšími skupinami, obvykle podle utkání, které má příslušný klub na programu. Střety probíhají na utajeném místě po vzájemné domluvě na počtu účastníků, pravidel, povolených zbraní apod. Organizace probíhá dlouho dopředu. K soubojům přímo na stadionech dochází u Hooligans velmi ojediněle. V současnosti jsou preferovány spíše veřejná prostranství, autobusová či vlaková nádraží, příjezdové trasy nebo třeba restaurace.

V České republice začali vznikat na přelomu 19. a 20. století. Největší inspirace pocházela právě z Anglie. Největším problémem v identifikaci jednotlivých členů Hooligans, často jsou za ně označováni členové ultras. Ultras je skupina fanoušků, která se stará o organizaci dění na tribuně, kterou považují za svůj prostor. Tvoří propracovanou choreografii, nápadité transparenty, vymýšlejí a zpívají sborové zpěvy neboli chorály, mávají vlajkami, odpalují pyrotechniku atd. Svým počínáním strhávají i ostatní fanoušky a vytváří tak někdy až bouřlivou atmosféru v ochozech. Svoji práci často dokumentují jak na video tak formou fotografií, se kterými se pak prezentují na různých fanouškovských serverech. V České republice je poměrně častým jevem, že se v nich angažují i chuligáni, a proto jsou z bezpečnostních důvodů před zápasem i v jeho průběhu pod dohledem policie a pořádkové služby. Každý klub má pouze jeden fanklub ale skupin ultras může být víc.

Každý tým v České nejvyšší fotbalové soutěži má svoji fanouškovskou základnu. Mezi ty nejpočetnější patří základny Sparty, Slavie a Bohemians co se týče hlavního města Prahy. Na Moravě to jsou fanoušci Zbrojovky Brno a Sigmy Olomouc a ve Slezsku to je určitě velká fanouškovská základna Baníku Ostrava. Většina skupin má i družbu v zahraničí např. Zbrojovka Brno má velmi dobré přátelské vztahy s fanoušky Slovanu Bratislava. Svoji vzájemnou přízeň si prokazují fanouškovskou podporou na zápasech jednoho či druhého klubu nebo zpívání chorálů. Baník Ostrava je zase nechvalně proslulý družbou s polskými fanoušky, kteří většinou patří k nejagresivnějším. Z pražských klubů zase Bohemians, udržují družbu s německými fanoušky ST. Pauli.

Rivalita na české scéně je asi nejznámější mezi Spartou a Slavií. Tyto pražské kluby jsou nesmiřitelnými rivaly a jejich utkání provádí všechny velmi přísná opatření a velký zájem médií. Fankluby se na toto utkání připravují několik týdnů dopředu. Hooligans si dávají před utkáním, jak se říká tzv. „třetí poločas“. Vedoucí se telefonicky zkontaktují a domluví podmínky boje. Boj probíhá zpravidla formou náběhu, kdy se obě skupiny proti sobě rozběhnou a bojují podle předem domluvených pravidel. Ve většině případů to bývají pěstní souboje beze zbraní. Skupiny si domlouvají i jednotlivé rozlišení např. bílá trička apod. Po skončení souboje se do protivníky na zemi už nesmí kopat a domácí hooligans poté doprovodí ty hostující na stadion, kde se začlení mezi ostatní fanoušky.

S touto subkulturou je spojena i móda, která je důležitým rozlišovacím faktorem. Velmi oblíbenými jsou německé a anglické značky oblečení. Většinou převládá černá barva ale i oděvy laděné do barev klubu. Dalším faktorem je hudba s politicky nebo rasisticky orientovanými texty. Politika hraje taky významnou roli ve fanouškovském světě. Členové hooligans se z velké části hlásí k ultrapravicovému smýšlení. Znamé jsou pokřiky s nacistickou tematikou. Na téma chuligánství bylo natočeno i spousta snímků, které měly obyčejným lidem přiblížit život a logiku této subkultury. V českém prostředí je nejznámější film „Proč?“ režiséra Karla Smyczka. Film pojednává o fanoušcích Sparty Praha, kteří cestují na poslední zápas sezóny na Slovensko. Při své cestě fanoušci totálně zdemolují vlakovou soupravu, provolávají zakázané pokřiky a ohrožují spolucestující. Ve světě jsou známé filmy většinou z Britských ostrovů např. Football factory nebo Hooligans.

Závěrem mé práce bych chtěl poznamenat že hooligans se stávají velkým problémem pro Český sport. Média velmi často rozebírají události týkající se nepokojů na stadionech i mimo něj. Eskalace brutálního chování odrazuje samotné fanoušky od návštěvy sportovního utkání. Myslím si že, za chováním těchto lidí stojí i doba, ve které se momentálně nacházíme. Násilí a brutalita jsou nám momentálně blíž, než v předchozích letech.

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ

LITERATURA

MAREŠ M., SMOLÍK J., SUCHÁNEK M. Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultur. 1. vyd. Brno: Centrum strategických studií: Barrister & Principal, 2004.

SMOLÍK, J. Subkultury mládeže: uvedení do problematiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2010.

TOMÁŠ SOUČEK, KAREL VESELÝ, VLADIMIR 518. Kmeny, BIGBOSS 2011.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

<http://hooligans.cz/reports>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Hooligans>

<http://theses.cz/id/5dj5gw/83721-738168050.pdf>

<http://www.fotbalportal.cz/cesko/gambrinus-liga/23101-fotbalovi-chuligani-v-cesku-jak-se-z-nahodnych-cinu-stalo-organizovane-nasili-12/>

<http://www.rexter.cz/fotbalove-chuliganstvi-z-hlediska-extremismu/2003/05/01/>

<http://www.supporters.cz/>

<http://hooligans.cz/counts/2012/1435-czech-scene>

<http://jkg.hooligans.cz/showpage.php?name=loga>